

L-Eżamijiet Annwali għall-Iskejjel Sekondarji 2022

IL-HDAX-IL SENA L-ISTORJA (ĠENERALI) L-ISKEMA TAL-MARKI

Taħriġ 1

1.1	Sors C	(2)
1.2	Sors F	(2)
1.3	Aktarx li kienu jaduraw lill-allat tagħhom u joffru sagrificċji ta' ħxejjex u annimali.	(4)
1.4	Sors G	(2)
1.5	<i>Aċċetta tnejn minn dawn it-tweġibiet jew xi tweġiba oħra valida:</i> Il-bronż seta' jinħadem u jingħata forma aħjar mill-ħaġar u għalhekk setgħu jipproduċu oġġetti aktar elaborati milli mill-ġebel; Oġġetti tal-bronż huma aktar b'saħħithom minn oġġetti tal-ħaġar; Armi u għodda tal-bronż setgħu jiġu msinna b'mod aħjar minn dawk tal-ġebel; Il-bronż seta' jiġi riċiklat filwaqt li l-ġebel maż-żmien jispiċċa jew jitfarra.	(4)
1.6	Aktarx li n-nies ta' Żmien il-Bronż hassew il-ħtieġa li jkollhom aktar protezzjoni waqt attakk; minħabba li seta' kien hemm il-biża' li jiġu attakkati	(4)
1.7	In-nies ta' Żmien Neolitiku kienu jirrispettaw lill-mejtin tagħhom; kienu aktarx jemmnu li hemm ħajja oħra wara l-mewt; dawn l-oqbra juruna kif in-nies Neolitiċi kienu jharsu lejn il-mewt; juruna kif in-nies Neolitiċi kienu jidfnu l-mejtin tagħhom u kif kienu jużaw l-oqbra.	(3)
1.8	Il-Feniċi li ġew Malta kienu jużaw alfabett filwaqt li n-nies ta' Żmien il-Bronż ma kinux jiktbu.	(4)

(Total: 25 marka)

Taħriġ 2

2.1	qabel Żmien it-Tempji	(2)
2.2	L-għerejjex kienu jintużaw għall-abitazzjoni.	(2)
2.3	<i>Aċċetta eżempju għal kull osservazzjoni jew xi tweġiba oħra valida:</i> a. sirna nafu dwar ir-riżorsi li kienu jeżistu eż. żnied, fuħħar, għodda tal-ġebel, ossidjana b. sirna nafu x'kienet tkun parti mid-dieta tagħhom eż. qamħ, xgħir, għads, frott, laħam	(2,1) (2,1)

(Total: 10 marki)

Taħriġ 3

3.1	fil-kampanja	(2)
3.2	il-bidwi u l-familja tiegħu	(2)
3.3	Kienet tinsab fiċ-ċentru tar-razzett; mill-bitha kien hemm aċċess għall-kmamar l-oħra tar-razzett; il-kmamar tar-razzett kienu jiehdu d-dawl mill-bitha; fil-bitha kien isir xogħol marbut mal-agrikoltura bħal ipproċessar ta' ikel u ħxejjex; fil-bitha kienu jsiru attivitajiet marbuta mal-ħajja ta' kuljum bħal tisjir, inxir ta' ħwejjeg, fejn jilagħbu t-tfal u jitrabbew xi annimali.	(4)
3.4	L-ilma tax-xita li jinżel fuq is-soqfa ċatti kien jgħaddi mill-katusi tal-fuħħar u kanali tal-ġebel u jinħażen fil-bir. L-ilma kien jittella' mill-bir biex jintuża għat-tisqija, għall-annimali, għat-tisjir u l-ħasil.	(2,2)
3.5	Jidher ġebel imwaqqa' u mmermer; fili miftuħin; ħaxix ħażin jikber fil-bitha; bieb tal-injam nieqes.	(2,2)
3.6	Bosta rżieżet qed jiġu rinovati f'djar moderni peress li m'għadhomx jintużaw għat-trobbija tal-annimali. Dawn qed jintużaw bħala propjetá residenzjali, għall-kiri jew villegġjatura speċjalment fis-sajf.	(4)

(Total: 20 marka)

Taħriġ 4

4.1	Ħajt tas-sejjeħ jinbena b'ġebel irregolari li jkun hemm fl-għelieqi jew fil-kampanja. Jinbena billi jitpoġġa l-ġebel il-kbir fuq in-naħat ta' barra filwaqt li n-nofs jimtela bil-mazkan jew ġebel iżgħar. F'ħajt tas-sejjeħ ma jintużax il-konkos jew siment.	(4)
4.2	<i>Aċċetta tnejn minn dawn it-tweġibiet jew xi tweġiba oħra valida:</i> jifred għalqa minn oħra u l-għelieqi mill-mogħdijiet jew toroq; iżomm il-ħamrija milli tingarr bl-ilma tax-xita; l-għelieqi jkunu fuq pjan livell speċjalment fejn għandek widien jew blat għan-niżla.	(2,2)
4.3	<i>Aċċetta tnejn minn dawn it-tweġibiet jew xi tweġiba oħra valida:</i> nirrapporta fejn nara li jkun qed isir xogħol illegali fuq dan il-wirt; ngħallem lil ħaddieħor japprezza dan il-wirt; nieħu sehem f'kampanji edukattivi ta' tindif jew tisbiħ f'dawn il-postijiet.	(2,2)
4.4	<i>Aċċetta tlieta minn dawn it-tweġibiet jew xi tweġiba oħra valida:</i> isir vandalizmu min-nies li jwaqqgħu dawn il-ħitan; jispiċċa abbandunat u jaqa' matul iż-żmien bl-elementi tan-natura; jitwaqqa' sabiex jagħmel wisa' għall-bini moderni; jinbnew ħitan moderni bl-użu tal-konkrit u b'hekk tintilef il-karatteristika tipika tagħhom; jintlaqtu b'vetturi u ma jitrangawx.	(1,1,1)

(Total: 15-il marka)

Taħriġ 5

5.1	Komunità Ekonomika Ewropea	(2)
5.2	Sabiex jispiciċaw il-gwerer spissi u mdemmija bejn il-pajjiżi ġirien.	(3)
5.3	Żdiedet il-kooperazzjoni mil-lat ekonomiku u politiku fl-oqsma tal-faħam u l-azzar permezz ta' laqgħat, żvilupp infrastrutturali, bidliet fil-liġijiet u taxxi komuni fost oħrajn.	(4)
5.4	<i>Aċċetta tlieta minn dawn it-tweġibiet jew xi tweġiba oħra valida:</i> aktar stabbiltà ekonomika, finanzjarja u politika; it-tneħħija ta' xi kontrolli bejn il-fruntieri; il-possibiltà li wiehed jivvjaġġa, jistudja, jaħdem u jgħix fl-istati membri; toffri swieq akbar li jwasslu għal kompetizzjoni, produttività akbar u livell ta' għajxien aħjar; tingħata għajnuna għal żvilupp fl-infrastruttura, l-ambjent, l-edukazzjoni eċċ.	(2,2,2)

(Total: 15-il marka)

Taħriġ 6

	<i>L-istudenti għandhom juru li jafu tagħrif u kunċetti storiċi. Jeħtieġ li jkunu jafu jinterpretaw dak li huwa mitlub minnhom fit-tema u juru li jafu jesprimu lilhom infushom b'mod oġġettiv fl-istorja. L-istudenti għandhom ikunu jafu jhaddnu l-ħiliet fl-istruttura tal-kitba u fl-analiżi ta' fatti u opinjonijiet storiċi. L-użu korrett tal-lingwa huwa mistenni, iżda żbalji fl-ortografija m'għandhomx ikunu ppenalizzati.</i>	
6.1	<i>Punti li jistgħu jissemmew fil-kitba jinkludu:</i> Malta tapplika biex issir membru fil-Komunità Ekonomika Ewropea fl-1990; bil-bidla fil-Gvern Malti fl-1996, it-talba għal sħubija tiġi ffriżata u minflok, issir talba għal zona industrijali ħielsa mal-Unjoni Ewropea (Partnership); bidla oħra fil-Gvern Malti fl-1998 u t-talba ta' Malta biex issir membru reġgħet ġiet riattivata; il-poplu Malti jivvota favur is-sħubija fir-referendum ta' Marzu 2003; f'April 2003 Malta tiffirma t-trattat tas-sħubija f'Ateni; f'1 ta' Mejju 2004 Malta ssir uffiċjalment membru fl-Unjoni Ewropea.	(15)

(Total: 15-il marka)